

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ בעקבות המקדש

המרכז לעזרי שליחות, שעל-יד צעירי-חב"ד, הפיק ספרון מתח מהודר ומיוחד שמנחיל לילדים את תוכני בית-המקדש וכליו בדרך חווייתית. הספרון משולב עם אלבום מדבקות, שבו הילדים משלימים את הסיפור ואת התמונות המלוות את מסעם לבית-המקדש. באלבום 32 עמודים, ובכל ככולת עמודים פרק בסיפור המתח, המלמד עניין חדש בנושא המקדש. טל' 700-704120.

■ אותיות לילדים

בימים האלה נפתחת השנה השלושים להשלמת ספר-התורה הראשון של ילדי ישראל, במסגרת המבצע המיוחד שעליו הכריז הרבי מליובאוויטש. הוועד לכתבת ספר-התורה של ילדי ישראל מכריז על מבצע רישום מוגבר להשלמת ספר-התורה החמישי, שכל אותיותיו הן לזכות ילדי ישראל. עד כה כבר הושלמו ארבעה ספרי-תורה, והם שוכנים בירושלים העתיקה. להשלמת הספר החמישי חסרות כ-90 אלף אותיות. אות בספר-התורה היא גם סגולה לשמירה ולהגנה. טל' 03-9607358.

■ ירח מלא במדבר

עמותת התקשרות עורכת סמינר מיוחד - 'ט"ו באב - ירח מלא במדבר', במצפה רמון, בנושא הזוגיות. הסמינר יהיה בבית-ההארכה 'נפלאות הטבע היהודי' (בבנין החדש), בימים חמישי-מוצ"ש, י"א-י"ג במנחם-אב (22-24.7). המארגנים מבטיחים שלושה ימים מרתקים באווירת המדבר, עם שיעורים, הרצאות, סדנאות, טיולי התבוננות בטבע, מוזיקה, חפלה מדברית ומדיטציה יהודית, עם מיטב המרצים והמספיעים. פרטים בטל' 057-6795770.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
8:03	8:44	7:54	7:43
9:07	9:50	8:49	8:42

כניסת השבת
צאת השבת

פרקי אבות: פרק ד

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

עם אחד, גיור אחד

מה שיוצר קרע בתוך העם היהודי הוא הניסיון לערוך 'גיורים' שלא על-פי ההלכה. 'גיורים' כאלה אין בהם ממש, ומי שעובר את התהליך הזה נשאר גוי גמור כשהיה

ב ארבעים השנים האחרונות, מאז נחקק חוק 'מיהו יהודי' שהשאיר פרצה בהגדרת מושג הגיור, אנו עדים לגלים בהעלאת הסוגיה על סדר-היום הציבורי. כל אימת שמבקשים לתקן את הפרצה ולקבוע בבירור כי הגיור חייב להיעשות על-פי ההלכה, נשמעת זעקה מתוזמנת ומאורגנת מפי נציגי הרפורמים והקונסרבטיבים, כי חקיקה כזאת תגרום 'קרע' ביהדות העולם ותהפוך מיליוני יהודים ל'יהודים מסוג ב'.

הטענה הזאת מוכיחה את השיטה הידועה, שכאשר חוזרים על שקר שוב ושוב ובקול רם - הוא מתחיל להיחשב אמת. בני-אדם מפסיקים לחשוב בהגיון ומתחילים לדקלם את הססמה הנזרקת לחלל האוויר.

גורמי הקרע

האמת הפוכה לגמרי. מה שיוצר קרע בלתי-ניתן לאיחוי בתוך העם היהודי הוא הניסיון של אותם גורמים לערוך 'גיורים' שלא על-פי ההלכה. 'גיורים' כאלה אין בהם ממש, ומי שעובר את התהליך הזה נשאר גוי גמור כשהיה לילדה של אישה כזאת, גם אם נישאה ליהודי, הם גויים גמורים, ולא יוכלו להינשא ליהודים. כאן נוצר הקרע האמיתי.

לעומת זה, תיקון הפרצה לא יפגע כלל במעמדם של יהודים כשרים, תהיה השתייכותם הקהילתית אשר תהיה. מי שנולד יהודי - יישאר יהודי, כמובן. העובדה שיהודי משתייך לקהילה רפורמית או קונסרבטיבית אינה הופכת אותו ליהודי מסוג ב, חלילה, כשם שיהודי שאינו משתייך לשום קהילה ואף מגדיר את עצמו 'אתאיסט' נשאר יהודי. כי זהות יהודית איננה דבר שאפשר להינתק ממנו, ומי שנולד יהודי - יישאר יהודי.

אך אין לזה שום קשר לרשות ולסמכות לעסוק בגיור. מושג הגיור כל-כולו מושג הלכתי-דתי - ממש כמו שמירת שבת, הנחת תפילין ודיני מקווה-טהרה. זה תחום סמכותם הבלעדי של אנשי הלכה, הנאמנים להלכה. איך בכלל עולה

על הדעת שמי שאינם מקבלים את סמכות ההלכה יוכלו לעסוק בעניין הלכתי טהור כזה?!

הגיור היה מאז ומעולם מושג הלכתי. הדרך האחת והיחידה שבאמצעותה קיבל העם היהודי לתוכו גרים, בכל הדורות, הייתה בגיור על-פי ההלכה. מדינת ישראל השכילה בעבר שלא לשבור את היסוד הזה ושלא לערער את עצם תפיסת הזהות היהודית, ממש כשם שהשכילה לקבוע שנישואין וגירושין ייעשו על-פי ההלכה, כדי לשמר את אחדות העם ולמנוע תהו-ובוהו ובעיות קשות של ממזרות וכדומה.

כל מי שאינו מקבל את סמכות ההלכה אינו יכול לעסוק בגיור. אין זה משנה איזו כיפה הוא חובש ומה השתייכותו החברתית, השאלה היא אחת ויחידה - אם הוא מקבל את סמכותה של ההלכה. מכיוון שהרפורמים והקונסרבטיבים שוללים את סמכות ההלכה, ברור שאין להם שום יכולת לעסוק בגיור, ו'גיוריהם' אינם אלא פיקציה והונאת המבקשים להתגייר, שנשארים למעשה גויים גמורים כשהיו.

שמירת האחדות היהודית

מדוע בכלל החליטו מייסדי המדינה כי נישואין וגירושין, כמו גיורים, ייעשו רק על-פי ההלכה? הם הבינו שזו הדרך היחידה לשמר את אחדות העם. מתכונת זו מבטיחה כי הנישואין והגירושין מקובלים על כל העם, וגם הגיורים מקובלים על הציבור היהודי כולו. אין איש צריך לנהל ספרי-יוחסין ולפשפש בטיב נישואין וגירושיו וגירויו של רעהו. כך נשמרת הרקמה הבסיסית של האחדות היהודית.

ברגע ששוברים מסגרות אלו - יוצרים קרע שאין לאחותו. יש בתוכנו מי שלצערנו זהות היהודית נתפסת בעיניהם כרישום פורמלי של משרד-הפנים. להם אולי אין הדבר מעלה או מוריד, אבל ברוך-השם, ליהודים רבים זהות היהודית יקרה מאוד. חשוב להם מאוד שבנם או בתם יינשאו ליהודים. לכן חשוב כל-כך שהגיור יישמר במתכונתו המקורית, כדי שלפחות עצם היותו יהודים יעמוד מעל כל ויכוח.

שליטה במוח, השתדלות בלב

ב פרשתנו מוזכרת מצוות הנחת התפילין. למעשה, תפילין של יד ותפילין של ראש הן שתי מצוות נפרדות: "וקשרתם לאות על ירך" – אלו תפילין של יד, "והיו לטוטפות בין עיניך" – אלו תפילין של ראש.

על-פי סדר הדברים בפסוק נקבע גם סדר הנחת התפילין. תחילה מניחים את התפילין של יד ואחר-כך תפילין של ראש, כדברי הגמרא: "כשהוא מניח, מניח תחילה של יד, ואחר-כך מניח של ראש".

שינוי הסדר

אולם הרמב"ם אינו נוקט את הסדר שכתוב בתורה ואת סדר הנחת התפילין, אלא הוא מקדים את התפילין של ראש לתפילין של יד. הרמב"ם עקבי בעניין זה בהלכות רבות – בכתיבת התפילין, בעשיית הבתים, באורך הרצועות, בקשירתן ואפילו בהנחתן ובברכה עליהן.

ההסבר לכך טמון בהבדל מהותי בין גדר המצווה בתפילין של יד לתפילין של ראש. בתפילין של יד

המצווה היא פעולת ההנחה או הקשירה, כלשון הפסוק "וקשרתם"; ואילו בתפילין של ראש המצווה היא עצם המצב שהתפילין מונחות על הראש, ככתוב: "והיו לטוטפות".

גדרי המצווה

הבדל זה בא לידי ביטוי בדיוק לשונו של הרמב"ם. כשהוא מדבר על תפילין של ראש הוא כותב שהמצווה היא "להיות תפילין על הראש". כלומר, המצווה היא שהתפילין יהיו מונחות על הראש. לעומת זה, בתפילין של יד הוא מדייק לכתוב שהמצווה היא "לקשרם על היד". כלומר, פעולת הקשירה.

לכן התפילין של ראש והתפילין של יד נמנות כשתי מצוות נפרדות, כי לכל אחת ואחת מהן גדר אחר: קיום מצוות תפילין של יד נעשה רק ברגע שבו קושרים אותן על היד, ואילו בתפילין של ראש האדם מקיים את המצווה בכל רגע ורגע שהתפילין מונחות על ראשו, כי עצם העובדה שהתפילין מונחות על הראש היא גדר המצווה.

ההבדל הזה בין התפילין של ראש לתפילין של

יד תואם את המשמעות הפנימית של המצווה. תפילין של יד מניחים על הזרוע, כנגד הלב, כדי לשעבד לקב"ה את הלב, ואילו תפילין של ראש מניחים על הראש, כנגד המוח, כדי לשעבד לקב"ה את המוח. על המוח יכולה להיות לנו שליטה מתמדת, ולכן תפילין של ראש היא מצווה תמידית, ואילו על הלב אין לנו שליטה כזאת, ולכן המצווה היא להניח את התפילין, היינו, לנסות לפעול ולהשפיע על הלב.

מוח ולב

מוחו של אדם נתון לשליטתו. האדם מחליט מה לחשוב ובמה להרהר. לעומת זה, הלב אינו ברשותו. הלב עלול להתאוות לדברים שהאדם אינו רוצה בהם, ואין בכוחו למנוע מהלב להשתוקק ולהתאוות. לכן האדם נדרש לשלוט במחשבותיו, לחשוב את הראוי לחשוב ולא לחשוב מה שאסור לחשוב. אבל בכל הקשור ללב – הוא נדרש להיאבק ולהשתדל, אבל אין ביטחון שישלוט בלב. זהו גם ההבדל בין תפילין של ראש לתפילין של יד.

(לקוטי שיחות כרך לט, עמ' 22)

מן המעיין | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

ונשמרתם לנפשותיכם

רבי יחיאל מאיר מגוסטינין היה מתלמידיו של רבי מנחם מענדל מקוצק. הוא נהג להרבות בתעניות ובסיגופים, אלה השפיעו לרעה על בריאותו, והדבר עורר דאגה אצל בני משפחתו.

הגיעו הדברים לאוזנו של הרבי מקוצק. הוא קרא לרבי יחיאל מאיר ואמר לו: "הציווי 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם' מוזכר בתורה בצמידות לאיסור עבודה זרה. וכי מה הקשר בין הציווי לשמירת הבריאות לבין עבודה זרה?"

"אלא", הסביר הצדיק, "כשאדם מרבה בתעניות ומסכן את בריאותו, הוא עלול לדמות בנפשו שאינו בשרודם מן השורה אלא הוא יצור על-טבעי, שאינו זקוק לאכילה, לשתיה ולמנוחה. מחשבה זו יש בה שמץ של עבודה זרה".

מאכל רוחני

"ויענך וירעיבך ויאכילך את המן" (דברים ח, ג). אכילת המן הייתה בבחינת 'עינוי', מפני שהמן היה מאכל רוחני, לחם מן השמים, ואוכלי המן לא התענגו ממנו כמו מאכילת מאכל רגיל.

(כתר שם טוב)

חיים מהניצוץ האלוקי

"ויאכילך את המן... למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" (דברים ח, ג). כשבני-ישראל אכלו את המן, שהיה לחם מן השמים, הרגישו שהם חיים מן האלוקות שבלחם ולא מגשמיותו. מזה למדו שגם הלחם הצומח מן הארץ עיקרו הניצוץ האלוקי שבו.

(הבעל-שם-טוב)

המאמר האלוקי

"מוצא פי ה'" – אלה האותיות של עשרת המאמרות שנברא בהם העולם. האותיות האלה מלוכשות תמיד בתוך הבריאה ההחיותה ולקיימה. כאשר האדם אוכל לחם, הוא ניזון מהמאמר "תדשא הארץ" המלוכש בלחם.

(לקוטי תורה)

לאכול כדי לחיות

"לא על הלחם לבדו יחיה האדם". חיי האדם אינם בעבור הלחם, והאכילה אינה תכלית החיים. אדם צריך לאכול כדי שיוכל לחיות, ולא שיחיה כדי שיוכל לאכול.

(יסוד העיקרים)

צדקה במדבר

המן ניתן לכל אחד ואחד במידה שווה, לפי צרכו. אם-כן, איך יכלו בני-ישראל לקיים את מצוות צדקה? אלא במן יכלו לטעום את כל הטעמים, וזאת הייתה הצדקה שהעשירים אמרו לעניים איזה טעם כדאי לרצות לטעום בו, שכן העניים אינם מכירים כלל את המאכלים הטובים...

(רבי אייזל חרף)

האומנם טרדות פרנסה

על המן נאמר "הנני ממטיר לכם לחם... למען אנסנו הילך בתורתך" (שמות טז, ד). בני-אדם נוהגים לומר שאין להם זמן מספיק לעסוק בתורה מאחר שהם טרודים בהבאת פרנסה לביתם, ו"אם אין קמח אין תורה". אמר להם הקב"ה: נעשה ניסיון, "הנני ממטיר לכם לחם", ועכשיו הבה נראה אם תלכו בתורתך.

(דברי חספה)

ממצולות הנהר

תחושת מועקה מילאה אותו. זה היה ב"ב בתמוז תשי"ז. הוא היה בנסיעה מבואנוס-אייס שבארגנטינה לברזיל. כשהגיע לנקודת מעבר הגבול, שעל גדת הנהר פְּרָנָה, גברה התחושה הקשה. פתאום הרגיש את עצמו בודד מאוד.

הרב בערל בוימגרטרן היה אז שליח צעיר, שפעל להפצת היהדות בארגנטינה. באותה תקופה עדיין לא התגורר שם דרך קבע, אלא היה נוסע ובא. מצב היהדות בדרום-אמריקה היה עלוב, והאווירה הכללית הייתה שחיי תורה ומצוות שייכים לעבר הרחוק.

הוא לא ידע להסביר לעצמו את פשר המועקה שמילאה אותו. נסיעות ארוכות היו לחם-חוקו, והוא היה גילגל להימצא לבדו במקומות רחוקים. תחילה נטה לחשוב שהתחושה הזאת נובעת מן העובדה שהיום הוא חג-הגאולה, ואילו הוא תקוע במקום נידח, אך גם ההסבר הזה היה דחוק למדי.

הוא החליט לשגר מברק אל הרבי מליובאוויטש. ממשרדי מעבר הגבול הבריק לניו-יורק, כתב שהוא מרגיש בודד מאוד וביקש שהרבי 'חשוב עליו'.

שיגור המברק עודד אותו. הוא עבר את ביקורת הגבולות והתכונן לחצות את הנהר. למעשה, הוא בא למקום במכונית אמריקנית גדולה מסוג לינקולן קונטיננטל, בבעלות נהג גוי. המכונית הועלתה על לוח עץ גדול, שהונח על שתי סירות, ואלה נקשרו לספינה גדולה יותר, שעליה עלו הנוסעים.

כשעלה הרב בוימגרטרן אל הספינה, התקשה למצוא לו פינה שקטה. הסיפון היה קטן, והייתה שם קבוצת יהודים שהתברר כי באו במקורם מרקע דתי אך פרקו עול. הללו החלו להציק לבהור החסידי וללעוג לו.

הרב בוימגרטרן נוכח שאין לו סיכוי לפתח עמם שיחה מועילה, ושהוא צפוי לסבול מהם כל משך הנסיעה. הוא פנה אל אנשי הספינה וביקש לשבת בתוך המכונית. הללו נענו לבקשתו, הוא נכנס לבדו אל המכונית והספינה הפליגה.

כאשר הספינה הגיעה ללב הנהר, אירעה התנגשות בין סירה ששטה בנהר לבין שתי הסירות שעליהן הונחה המכונית. בעקבות ההתנגשות החליקה המכונית וצללה אל תוך הנהר, והרב בוימגרטרן בתוכה.

קודם שצלל אל המים הספיק לראות את הבעת פניהם הנסערת של הנוסעים שעל הספינה הגדולה. הללו צעקו

לעברו, אך בתוך שנייה כבר הייתה המכונית בתוך המים.

באותו רגע ראה את כל חייו עוברים לנגד עיניו. "אני עומד למות", הכתה בו המחשבה הנוראה, "עלי לומר וידוי". מולה באה מחשבה שאולי לא-נכון

לומר וידוי בחג-הגאולה י"ב בתמוז... ואז שמע קול פוקד עליו: "פתח את הדלת!". הוא ניסה לפתוח את הדלת ולא הצליח, בגלל הלחץ העצום של המים. "פתח את הדלת!", שמע שוב את הקול, והפעם ביתר תקיפות. הוא אינו

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

נחמו נחמו עמי

שבת שלאחר תשעה באב היא הראשונה משבע שבתות הנחמה, ובה קוראים את ההפטרה הפותחת במילים: "נחמו נחמו עמי". חז"ל מסבירים (איכה רבה ספ"א) מדוע נאמרה הנחמה בלשון כפולה ("נחמו נחמו"): "חטאו בכפליים... לקו בכפליים... ומתנחמים בכפליים". במקום אחר (ילקוט שמעוני איכה רמז תתריח) חז"ל אומרים: "לפי שמצוותיה כפולות, נחמותיה כפולות".

הכפל הזה דורש ביאור: חטא כפול, עונש כפול ונחמה כפולה – מה הם? אפשר לדבר על חטא קטן וחטא גדול, עונש קטן ועונש גדול, אבל מהו חטא כפול ועונש כפול וממילא גם נחמה כפולה? ועוד, מה פירוש המושג "מצוותיה כפולות"?

שני ממדים

כשהתורה מדברת על כפל, הכוונה לשני ממדים. ואכן, הדבר שמאפיין את חיי היהודי, את התורה ומצוותיה, את החורבן ואת הנחמה, הוא שני הממדים שיש בהם – המימד הגשמי והמימד הרוחני.

יהודי מורכב משני הממדים הללו – מגוף ומנשמה. שניהם יחד יוצרים מציאות של יהודי. שלמותו היא כאשר שני הממדים הללו שלמים – כשהוא עובד את ה' הן בגופו הן בנפשו. גם במצוות קיימים שני הממדים: בכל מצווה יש הצד הרוחני – הכוונה והרגש; והצד הגשמי – הדרך שבה מקיימים את המצווה בפועל.

זו כוונת דברי חז"ל: "מצוותיה כפולות". בכל מצווה תוכן כפול – צד רוחני וצד גשמי. כאשר חז"ל אומרים שבני-ישראל חטאו בכפליים, הכוונה שהם חטאו בשני הממדים הללו – הן בצד הגשמי של התורה והמצוות הן בצד הרוחני-ערכי שבהן.

לפיכך גם העונש היה כפול, והחורבן התבטא אף הוא בשני הממדים הללו – חורבן גשמי וחורבן רוחני. היה יכול להיות מצב של חורבן גשמי, אבל ברוחניות היה נשאר האור והגילוי; אולם הם "לקו בכפליים" – לא רק בחורבן הגשמי, אלא גם בהסתר רוחני.

גם בבית-המקדש היו שני הממדים האלה. מצד אחד היה המקדש בניין גשמי, בעל מידות מוגדרות ומוגבלות; ומצד שני האיר בו אור אלוקי אין-סופי. החורבן פגע לא רק בבניין הגשמי, אלא גם בהארה הרוחנית, ולכן זו מכה כפולה. וכאשר תבוא הנחמה, תהיה אף היא כפולה – לא רק שלמות של הבניין הגשמי, אלא גם שלמות של ההארה האלוהית הרוחנית.

העלייה שאחר הירידה

שבת נחמו חלה סמוך לט"ו באב, שעליו נאמר (תענית כ"ב): "לא היו ימים טובים לישראל כחמישה-עשר באב (וכיום הכיפורים)". מעלתו של ט"ו באב על שאר החגים בהיותו חל מיד לאחר האָבֶל והצער של תשעה באב. בכך הוא מבטא את העלייה שבאה בעקבות הירידה – את הגאולה שנולדת מתוך החורבן.

אפשר למצוא רמז לכך גם באחד המאורעות שאירעו בט"ו באב: הגמרא (שם ל"ב) מציינת "שכלו בו מתי מדבר". מדי שנה בשנה, בט"ו באב, מתו במדבר מי שנגזרה עליהם הגזרה שלא יינסו לארץ. בשנה האחרונה עשו בני-ישראל את ההכנות שהיו רגילים להן משנים קודמות, וכשהגיע ט"ו באב ולא מתו, הבינו שנתבטלה הגזרה. אם-כן, הגזרה כבר נתבטלה בט"ו באב, וט"ו באב רק גילה זאת. זו אפוא משמעותו של ט"ו באב: יום זה מגלה, שכל תכלית הגלות והחורבן היא לצורך העלייה של הגאולה השלמה. לכן הוא יום-טוב ו"לא היו ימים טובים לישראל" כמותו.

עלייה גדולה וכפולה זו תושג על-ידי המלך המשיח, שנשמתו היא הנשמה הכללית והכוללת של כל הנשמות, נשמה שיש בה כל השלמויות. לכן המשיח יביא נחמה כפולה ושלמות בכל המובנים, ומהו תבוא השמחה הגדולה והשלמה של הגאולה, שתבוא בקרוב ממש.

מבין כיצד קרה הדבר, אך בניסיון השני הצליח לפתוח את הדלת ולהיחלץ מן המכונית.

אין לו הסבר מה קרה בדקות הבאות. הוא לא ידע לשחות, אך כאילו יד נעלמה משתה אותו מן המים עד שראשו צף ועלה. אנשי הספינה הגיבו בהתרגשות למראהו, וניסו להשליך לעברו חבל, אך הוא לא הצליח לתפוס אותו. ואז זרק לעברו אחד המלחים גלגל הצלה, ובעזרתו הצליח לצוף, עד שהגיעה אליו סירת מנוע והוא עלה עליה.

הסירה הביאה אותו אל מעבר הגבול שממנו יצא, והכול הביטו בו כלא-מאמינים. איש עדיין לא שמע שבן-אדם יצליח להיחלץ ממכונית הצוללת אל תוך מי הנהר העמוקים. הכול הביטו בו בהערצה, ואמרו כי הוא איש קדוש ומן השמים הצילו אותו.

הרב בוימגרטרן היה מוטרד בעיקר מכך שהתפילין שלו היו במכונית, ועתה אין לו תפילין להתפלל בהן ביום המחרת. הוא חיפש את הדרך המהירה ביותר להגיע לבואנוס-אייס, ואף הזמין לשם כך טיסה במטוס פרטי, אך התברר לו כי גם אחרי כל המאמצים ינחת בנמל-התעופה זמן קצר לפני השקיעה ביום המחרת.

הוא מיהר אפוא לשגר מברק אל הקהילה היהודית בבואנוס-אייס וביקש שיביאו לו תפילין לנמל-התעופה למחרת לפנות ערב.

הנסיעה התנהלה כמתוכנן, וכל הזמן הזה ליבו מלא צער על שאין לו תפילין. הוא נאחז בתקווה שייספיק להניחן עם נחיתתו בבואנוס-אייס. ואכן, בצאתו מנמל-התעופה מצא את אנשי הקהילה מצפים לו, אוחזים בידיהם... ספר-תורה. הם חשבו שמכובד יותר לקדם רב חשוב בספר-תורה מבתפילין...

תקוותו הייתה למפח-נפש. השמש שקעה והוא לא הניח תפילין באותו יום. הדבר הסב לו צער רב, והעיב על שמחת הצלתו מהטביעה בנהר.

כאשר חזר לניו-יורק, נכנס ל"יחידות" אל הרבי. מיד הבינסו קידם הרבי את פניו בחיוך רחב ואמר: "נו, האם חשבת עלך?"...

הרב בוימגרטרן ביקש תיקון על שלא הניח תפילין באותו יום. הרבי הורה לו לשנן את הלכות התפילין, וללמוד עניינים בתורת החסידות המדברים על שעבוד הלב והמוח (שזו הכוונה בהנחת התפילין).

לאחר מכן נודע לו, כי בהתוועדות י"ב בתמוז שנערכה ביום שבו אירעה הטביעה, פנה פתאום הרבי אל אחיו, ר' מענדל בוימגרטרן, ושאל: "איפה בערל?", והורה לו לומר 'לחיים' בעברו.

“המטאטא מנקה את כל הבית, אבל הוא עצמו נשאר מטונף. מי שעוסק בהוכחת אחרים על חטאיהם, ייתכן שינקה את הבריות, אבל בועצמו ידבק הרע” (הבעל-שם-טוב)

פתגם חסידי

שר האוצר' של צפת

אלא צריך לעזור למשפחות לעמוד על רגליהן", אומר הרב זלמי. "המטו המרכזי של הפעילות שלנו הוא שיש לכל אדם יכולות אישיות, ובעזרת תמיכה, ליווי וייעוץ אפשר להביא כל אחד ואחד להצלחה".

חשיבה לעתיד

לדבריו, הארגון הוא דרך ההנצחה הטבעית ביותר לאביו. "אבא ע"ה היה כתובת לכל אדם בעיר", הוא אומר. "לאחד עזר בכסף, לשני סידר עבודה, לשלישי סייע בדילוג על משוכות בירוקרטיות, לרביעי פתר בעיות של שלום-בית, ולחמישי העניק עידוד בעצה ובמילה טובה. הארגון 'חסדי ל"ב' עושה את כל הדברים האלה בדרך מאורגנת ומסודרת".

הארגון הגיע למסקנה שצריך להתחיל להטמיע את העקרונות הנכונים כבר בגיל צעיר. "בחשיבה לטווח רחוק התחלנו להשקיע בילדי העיר", הוא אומר. "פתחנו בית-ספר לכלכלת ילדים, ובו אנו מקיימים תכניות בנושא אוריינות פיננסית לבתי-ספר יסודיים, לחטיבות ביניים, לבתי-ספר תיכוניים ועוד. אנו אף מפתחים משחקים לילדים בענייני כלכלת המשפחה".

שנה של ייעוץ

אחת התכניות הפופולריות שהארגון מפעיל היא 'פותחים דרך להצלחה'. משפחות שמבקשות לחולל שינוי בבית נכנסות לתהליך של שנה, ובמהלכה הן מקבלות חמישים שעות ייעוץ אישיות, מאת

משפחת ל' המתגוררת בצפת שבעה ילדים קטנים. האב והאם עובדים, אך הכנסתם מצומצמת. לאחר פעמיים שלא שילמו את המשכנתה החדושת, ביקש הבנק לממש את המשכנתה. בצר להם פנו אל ארגון 'חסדי ל"ב' הפועל בעיר. הארגון העמיד לשירותם, כצעד ראשון, יועץ משפטי. לאחר מכן בא אליהם יועץ כלכלי, והדריך אותם כיצד להתנהל נכון וכיצד לחסוך בעלויות.

כחלק מפתרון הבעיה החלה האם לעבוד בעוד עבודה. בשל כך שהתה פחות בבית והחלו להיווצר בעיות במשפחה. גם על זה חשבו בארגון החסד, והצמידו למשפחה מאמן אישי, והוא הנחה אותם כיצד להתמודד עם ההיבטים המשפחתיים. כעבור זמן לא-רב השתקמה המשפחה, וכיום היא עומדת על רגליה ומתפקדת היטב.

הכול יכולים להצליח

המשפחה הזאת היא אחת מאלפי המשפחות שנהנו מפעילות הארגון המיוחד, הקרוי על-שמו של הרב לוי ביסטריצקי, רבה הנערץ של העיר צפת. את הארגון הקים בנו, הרב זלמי ביסטריצקי (32), ובימים האלה הוא מציין שמונה שנים להיווסדו. "העמותה שלנו משרתת את כל תושבי העיר, דתיים, חרדים ולא-דתיים, עולים חדשים ועוד", הוא אומר. "אנחנו מסייעים לקשי"ים, לבעלי עסקים, ליוזמים, ולמעשה לכל תושב".

הארגון הוקם עקב התגברות המצוקות בקרב תושבי העיר. "הגענו למסקנה שלא דיי במתן חבילות מזון,

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

בין בשר לחלב

שאלה: האם ילדים שמתחת לגיל מצוות צריכים גם-כן להמתין שש שעות בין אכילת בשר לחלב? **תשובה:** יש בדבר הבדלים בין הגילים:

עד גיל שלוש – אין חובה לחנכם להמתין מצד חינוך למצוות, מכיוון שעדיין לא הגיעו להבנה בעניין זה, ורק אסור האכילת בשר וחלב יחד, ושלא יהיו בפה שיירי חלב כשאוכלים בשר ולהפך.

מגיל שלוש עד תשע – יש להמתין בין בשר לחלב כפי המרווח הקבוע שלהם בין ארוחת הצהריים (שעל-פי רוב היא בשרית) לארוחת הערב (שעל-פי-רוב היא חלבית). אם המרווח של הילד הוא ארבע שעות, וכבר עבר זמן זה – מותר לתת לו אפילו גלידה חלבית. אם אכל את ארוחת הצהריים באיחור, כגון בשעה ארבע במקום באחת, והוא רגיל לישון בשעה שמונה, עדיף להאכילו בערב מאכלי פרווה, אבל אם עיקר ארוחותיו

בערב הוא החלב או מוצרו, אפשר לתת לו מזון חלבי בארוחת הערב (כמובן, רק ארוחה ממש ולא גלידה חלבית וכדומה).

מגיל תשע – יש לחנכם להמתין שש שעות. אם עדיין אינם רגילים לזה, יש להתקדם בהדרגה לקראת המתנה של שש שעות. רצוי להגיע לזה לפחות עד שנה לפני גיל מצוות.

בכל הני"ל אין הבדל בין בן לבת. ויש מחמירים להרגיל את הילדים להמתין שש שעות מהרגע שהדבר מתאפשר, כל אחד ואחד לפי עניינו (אך אם הילד חלש וזקוק לזה אין להחמיר, ודיי בקינוח ובהדחת הפה).

מקורות: ראה יבמות קיד.א. חולין קה.א. תוס' והג"א. רמב"ם הל' מאכלות אסורות ס"ט ולח"מ. שו"ע י"ד פ"א, רמ"א ונ"ב, וערוה"ש שם ס"ז, ובירור הלכה קמא שם. שו"ע אדמו"ר הזקן א"ח שמ"ג.ה"ב. תרס"ד. תרס"ד. קצות השלחן קלד בבד"ה ס"ח. קובץ רד"ש עמ' 62. שו"ת: חלקת יעקב ח"ב סי' פ"ח. פ"ט. ונ"ג סי' קמז. יביע אומר ח"א י"ד סי' ד. ח"ג י"ד סי' ג. יחווה דעת ח"ג סי' נח. מנחת יצחק ח"א סי' עח. שבט הלוי י"ד סי' פד. תשובות והנהגות ח"א סי' תלה. סי' נשמח אברהם שכתב. סיכום: שו"ת שערי מישור ח"א סי' ט' וסי' שערי י"ד עמ' רפ, וש"נ.

הרב זלמי ביסטריצקי. לתת כלים ולא רק חבילות

יועצים מקצועיים – בכלכלה, בתעסוקה, באימון אישי ובבריאות. "כל היועצים עושים את מלאכתם תמורת שכר שהעמותה משלמת, והם אנשי מקצוע מוסמכים", אומר הרב זלמי. "אנו בונים תכנית עבודה פרטנית לכל משפחה, ובה מטרות ויעדים שאליהם חותרים".

מנתוני הארגון עולה כי כמחצית מתושבי העיר נעזרו בארגון. "החזון שלנו הוא שלא יהיה אדם אחד בצפת שיתבייש להיכנס למשרדי הארגון ולבקש עזרה", הוא מסכם. אין לנו אלא להמליץ להעתיק את היוזמה הברוכה לעוד ערים בארץ.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020